

Het beste van Stockholm in 6 routes

Route 1 Gamla Stan p. 18

De geschiedenis van Stockholm begint in de altijd levendige oude stad. Slenter door de smalle steegjes, bewonder de oude panden en bezoek het koninklijk slot.

Route 2 Norrmalm p. 38

Norrmalm is het zakelijk centrum en het winkelhart van Stockholm. Je vindt er de grote ketens, maar ook unieke winkeltjes, en er zijn veel leuke lunch- en fikaplekken. Daarnaast heeft de 'City' een groot en divers cultuuraanbod.

Route 3 Östermalm p. 58

In deze chique wijk zijn veel exclusieve winkels van Zweedse en internationale merken gevestigd. Je kunt in de wijk lekker uit eten gaan, ook rond lunchtijd. Rond Stureplan zijn veel restaurants en clubs.

Route 4 Södermalm p. 78

Op Södermalm wisselen hip en geschiedenis elkaar af: houten arbeidershuisjes, mooie uitzichten, trendy (vintage) winkeltjes en relaxte cafés en restaurants.

Route 5 Vasastan & Kungsholmen p. 98

Vasastan en Kungsholmen zijn minder bekend bij toeristen. Ga naar deze wijken als je wilt shoppen, eten, drinken en uitgaan tussen de Stockholmers.

Route 6 Djurgården & Skeppsholmen p. 118

Voor een wandeling, fietstocht of picknick in de prachtige natuur, en voor de beroemdste musea van Stockholm, ga je naar Djurgården en Skeppsholmen.

Over onze local

Ze dacht dat het voor een jaar of twee zou zijn, maar inmiddels woont Dieuwij alweer tien jaar in Stockholm. Ze doet graag in haar eentje een fika in de stad en geniet met haar gezin van het vele water in de buurt en de natuur die nooit ver weg is. Als het even kan spreekt ze voor haar lunchpauze ergens af voor een *dagens* (menu van de dag).

Local

Dieuwij Solle

Tip

Loop naar Djurgårdsbrunn en geniet van een heerlijke fika in de tuin.

Werk

Redacteur en docent

Time to Momo in Stockholm

Stap je hotel uit en loop regelrecht naar de leukste wijken van de stad. Onze auteurs vertellen je waar je nieuwe restaurants vindt en waar je moet zijn voor de beste koffie of dat lokaal gebrouwen bier. Bij Time to Momo slaan we de dertien-in-een-dozijn-winkelstraten over en wandel je, terwijl je onderweg een bezienswaardigheid meepikt, naar de tofste winkels, vintagemarkten, creatieve hotspots en fijne parken waar de locals zelf graag komen. Onderweg kom je langs nog veel meer interessante adressen, dus kijk goed om je heen.

Stockholm is uniek vanwege alle eilanden, het water en het groen. Hier vind je musea en kleine galleries, shop je in vintage winkels of juist bij designmerken, drink je wijn op een drijvend terras, kun je picknicken met een prachtig uitzicht over de stad, geniet je van lange zomerdagen of juist van sneeuw in de winter, en laat je je inspireren door Zweeds design. In Stockholm kan het allemaal. Wij laten je zien waar.

Haal alles uit je stedentrip

Met de zes routes in deze gids kun je te voet en in je eigen tempo de leukste wijken van de stad ontdekken. De routes leiden je langs musea en bezienswaardigheden, maar laten je vooral ook zien waar je lekker kunt eten en drinken, shoppen en leuke dingen kunt doen. We tippen je de beste adressen waar we zelf ook graag komen, dus misschien komen we elkaar wel tegen.

Op de overzichtskaart voor in de gids kun je zien door welke delen van de stad de routes lopen. Voor een gedetailleerde plattegrond per route ga je naar het begin van het betreffende hoofdstuk. Daarop vind je ook de adressen en de legenda. Aan de kleur van de bolletjes kun je zien om wat voor soort adres het gaat. Verderop in het hoofdstuk wordt elk adres steeds uitgebreid beschreven en vind je de adresgegevens, openingstijden en bereikbaarheid. Zonder de genoemde adressen uitgebreid te bezoeken, duurt één route ongeveer twee à drie uur. De afstand in kilometers vind je boven de routebeschrijving.

Prijsindicatie

Om je een idee te geven van de prijzen in restaurants, vind je bij de adresgegevens een, twee of drie eurotekens. Ze geven de gemiddelde prijs aan van een ontbijt-, lunch- of hoofdgerecht. € is tot 15 euro, €€ is 15 tot 35 euro en €€€ is 35 euro of meer. De entreprijzen van bezienswaardigheden zijn de reguliere tarieven.

Eten en drinken in Stockholm

In Zweden is de lunch misschien wel de belangrijkste maaltijd van de dag. Veel restaurants en cafés hebben speciale, gunstig geprijsde lunchmenu's (*dagens lunch*), bestaande uit een warme maaltijd met brood, salade, water of frisdrank en koffie of thee na. Vaak mag je dit zelf pakken van een buffet. De fika is ook populair, dat is een kop koffie met iets lekkers erbij. Bekend is het kaneelbroodje, maar de vele bakkerijen en cafés in de stad hebben nog veel meer te bieden. Een lunch of fika bestel je altijd aan de bar, meestal moet je ook zelf afruimen door je dienblad met het gebruikte servies in een rek te zetten.

Op vrijdag en zaterdag kan het erg druk zijn in restaurants, zeker in het laatste weekend van de maand, als mensen hun loon hebben gekregen. Reserveren voor een diner is dan noodzakelijk. Een fooi geven is niet verplicht, maar wordt

uiteraard wel gewaardeerd. Het afronden van de rekening, als je tevreden bent over de bediening en de kwaliteit, is voldoende.

Stockholm telt veel Aziatische restaurants in de stad, met name veel Thaise. Met de opkomst van het massatoerisme in de jaren 70 en 80 werd Thailand een populaire bestemming voor veel Zweden: je kon er rechtstreeks heen vliegen met een charterreis. Het Thaise eten sloeg ook aan; Zweden houden van vis en schaaldieren, het was exotisch en gezond vergeleken met de traditionele Zweedse kost. Die liefde is nooit overgegaan.

Vanwege de alcoholwetgeving zijn er in Zweden geen kroegen, maar wel veel restaurant-barcombinaties. Je krijgt namelijk alleen een vergunning om alcohol te schenken als je gasten ook iets kunnen eten. Borrelen in een hotelbar is ook populair. Op vrijdag- en zaterdagavond draaien er dj's in diverse hotellobby's. Supermarkten verkopen drankjes met alcohol tot 3,5 procent. Sterkere dranken zijn alleen te verkrijgen in een van de vestigingen van Systembolaget, het staatsbedrijf dat het alleenrecht heeft op de verkoop van sterkere alcoholische dranken. De openingstijden zijn op weekdays van 10.00 uur tot 19.00 uur en op zaterdag van 10.00 uur tot 15.00 uur. Op zon- en feestdagen zijn ze gesloten.

De Zweedse kroon

Hoewel Zweden lid is van de Europese Unie, betaal je hier niet met de euro, maar met de Zweedse kroon (SEK). Eén euro is ongeveer 11 SEK. Je kunt bijna overal contactloos betalen, ook met een creditcard. Veel locals gebruiken de app Swish om geld over te maken naar een telefoonnummer in plaats van een bankrekening (vergelijkbaar met Tikkie). Hier heb je een Zweedse bankrekening voor nodig, dus iets kopen van een particulier op een vlooiemarkt of koffie halen bij een stichting kan soms lastiger zijn als ze alleen Swish accepteren. Neem daarom altijd wat cash mee.

Seizoenen

Door de noordelijke ligging van de stad is het verschil in aantal uren daglicht tussen zomer en winter groot. In december gaat de zon al om 15.00 uur onder; in juni daarentegen pas na 22.00 uur. Van januari tot maart kan er een dik pak sneeuw liggen en kan het flink vriezen. Trek goede schoenen aan, want de sneeuw verandert overdag al gauw in een prutje dat vervolgens 's nachts weer aanvriest

en zo dagenlang kan blijven liggen. Pas ook op voor sneeuw die van de daken kan vallen; hier word je op de stoep met bordjes voor gewaarschuwd. In de winter zijn er meerdere ijsbaantjes in de stad en rond kerst is de stad sfeervol verlicht.

In de zomer zitten de terrassen vol; er worden zelfs straten afgesloten voor auto's zodat er meer plek is voor terrassen. De havens liggen vol boten en op meerdere plekken kun je zwemmen.

De openingstijden van bijvoorbeeld musea kunnen verschillen in het winter- en zomerseizoen. In juli en augustus zijn sommige winkels en restaurants in verband met vakantie gesloten. Ook zijn sommige restaurants dicht tussen kerst en eind januari. In deze gids hebben we de zomertijden aangehouden. De meeste kerken zijn op weekdays altijd open voor bezoekers, probeer even of de deur opengaat.

Nationale feestdagen

Zweden kent de volgende eigen feest- en gedenkdagen:

6 januari > Trettondagen (Driekoningen)

30 april > Valborg (Walpurgisnacht), het voorjaar wordt 's avonds ingeluid met grote vuren, vuurwerk en koorzang.

1 mei > Dag van de Arbeid

6 juni > Nationale feestdag

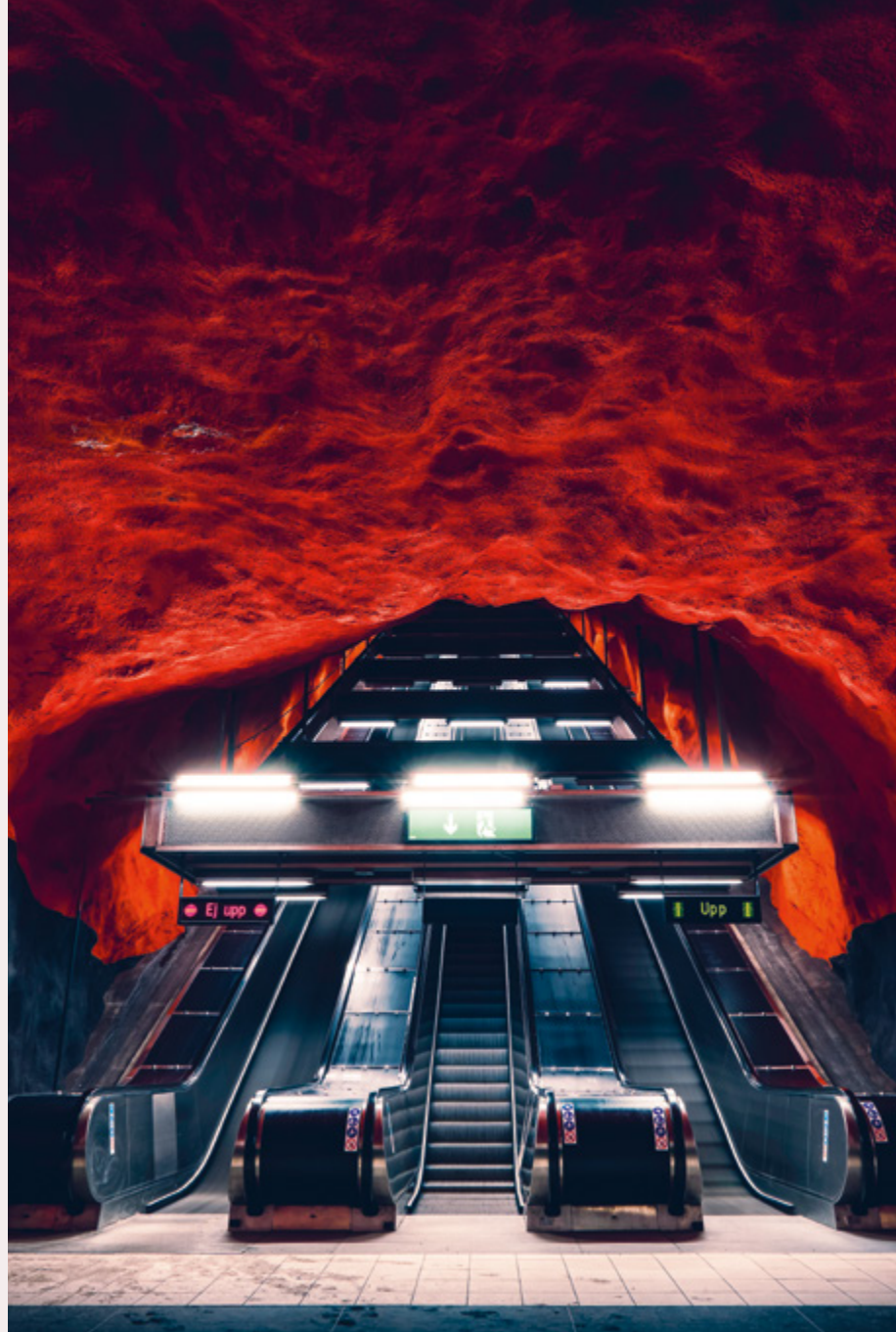
de vrijdag tussen 19 en 25 juni > Midsommar (midzomer). Families vieren dit feest vooral in eigen kring en op het platteland. In Stockholm zijn de meeste winkels, restaurants en musea gesloten.

zaterdag tussen 31 oktober en 6 november > Allerzielen

13 december > Sint Lucia, koren zingen traditionele Lucialiederen in kerken, soms in combinatie met een processie.

24 december > Julafton, de dag waarop de Zweden kerst vieren.

De middag vóór een officiële feestdag zijn veel Zweden ook vrij. Wil je een feestdag goed ervaren? Openluchtmuseum Skansen viert alle feesten op traditionele wijze.

Festivals & evenementen

Department - juni (departmentfestival.com)

Driedaags festival met house, techno en andere elektronische dansmuziek in de (uitgaans)wijk Slakthusområdet.

Rosendal Garden Party - juni (rosendal.com)

Driedaags festival bij Rosendals Slott, met optredens van artiesten uit binnen- en buitenland. Elke avond heeft een ander thema.

Street Food Festival - juli (streetfoodfestivalen.se/stockholm)

Foodtrucks komen een weekend lang samen aan Norra Hammarbyhamnen.

Stockholm Pride - juli / augustus (stockholmpride.org)

Met evenementen op verschillende locaties en een parade door de stad.

Stockholm Kulturfestival - augustus (kulturfestivalen.stockholm.se)

Een gratis cultuurfestival met diverse optredens in Kungsträdgården.

Vervoer

Vliegveld

Het nationale **vliegveld** van Zweden, Arlanda, ligt ongeveer 40 kilometer ten noorden van Stockholm. Met de **trein** Arlanda Express (arlandaexpress.com) ben je in 20 minuten in het centrum. Een retour kost 640 SEK. Een goedkoper alternatief is de bus van Flygbussarna (flygbussarna.se). De rit duurt 40 minuten en een retourticket kost 209 SEK. Tickets boek je het best online, dat is voordeliger en sneller.

Openbaar vervoer

Het vervoer per **metro** (t-bana), **bus**, **tram** en **pendeltrein** wordt door Storstockholms Lokaltrafik (SL) verzorgd. Voor een overzicht van alle metrolijnen kijk je op de metrokaart achter in deze gids. De metro rijdt in het weekend 24 uur per dag. Voor bestemmingen buiten het metrogebied worden na 1.00 uur nachtbussen ingezet. Hiervoor geldt hetzelfde tarief als overdag. Kijk voor reisadvies op sl.se.

Je kunt met je betaalkaart inchecken. Uitchecken hoeft niet. Een enkele reis kost 43 SEK. Je kunt dan gedurende 75 minuten onbeperkt reizen in elk vervoermiddel van SL. Het gebied waarin SL actief is, is heel groot; je kunt tot ver buiten de stad reizen voor de prijs van een enkele reis.

In de SL-app kun je losse tickets kopen, of kies voor een 24-uurskaart (180 SEK), 72-uurskaart (360 SEK) of een 7-dagen biljet (470 SEK). Of haal een SL-kaart (50 SEK) bij de poortjes op een station of bij de kiosken van Pressbyrå or 7-Eleven en laat daar een ticket op zetten. Wil je veel musea bezoeken, neem dan de Stockholm Pass. Meer informatie hierover vind je op stockholmpass.com.

Naar Djurgården kun je met de **veerboot** of de tram. De boot vertrekt vanaf Slussen of Nybrokajen en de tram (citylinje 7) vanaf T-centralen of Kungsträdgården. Ook op de veerboot en in de tram is een SL-kaart geldig.

Taxi

Een **taxi** is in Stockholm niet goedkoop. Je betaalt een aanvangstarief plus kilometer- en tijdskosten. Veel taxicentrales hanteren verschillende dag- en avondtarieven. Een goedkoper alternatief is de Uber-app of Bolt-app gebruiken.

Fietsen

Er wordt veel gefietst in Stockholm, vooral in de zomermaanden. Sommige locals leggen in het najaar winterbanden op de **fiets** om te voorkomen dat ze uitglijden. Buiten Gamla Stan en City (Norrmalm) kun je overal goed fietsen, bijvoorbeeld op het groene eiland Djurgården. De zuidkant van Södermalm of Hagaparken lijken met de fiets ineens veel dichterbij. Houd wel rekening met flink wat hoogteverschil en soms moet je even een trap overbruggen.

De stad wil graag fietsvriendelijker worden, maar er is nog wel wat werk te doen. Buiten het centrum is het niet altijd duidelijk waar het fietspad is en vaak is het pad ook bedoeld voor voetgangers. Houd er ook rekening mee dat voetgangers niet bedacht zijn op fietsers. Gebruik je bel en rem af als je een voetganger inhaalt.

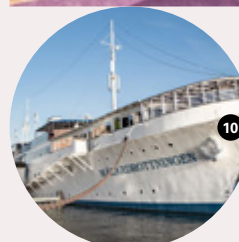
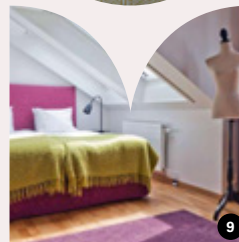
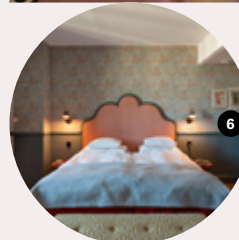
Er zijn diverse fietsverhuurbedrijven, handig bijvoorbeeld op Strandvägen als je naar Djurgården wilt. Je kunt ook een tour met een gids boeken. Op diverse plekken in de stad, bijvoorbeeld bij het Stockholm Tourist Centre, is een gratis kaart met alle fietspaden in groot-Stockholm verkrijgbaar. Een helm is verplicht tot 15 jaar, maar wordt door de meeste fietsers ook na die leeftijd nog gedragen.

Step & elektrische fiets

Voi en Bolt hebben deze elektrische fietsen en **steps** verspreid door de stad staan, je moet hun app downloaden om ze te kunnen gebruiken. Het kost 10-15 SEK om te ontgrendelen, en vervolgens rond de 2-3 SEK per minuut. Let op, de fietsen en steps mogen alleen op bepaalde plaatsen worden achtergelaten en voor steps gelden in het verkeer dezelfde regels als voor een fiets (dus niet op de stoep).

Leuke wijken en eilanden om te fietsen:

Djurgården + Vasastan + Kungsholmen + Östermalm

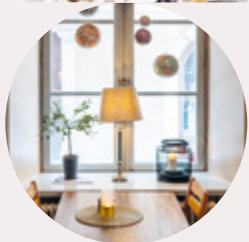
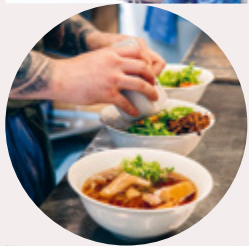

Bekijk nog veel meer **leuke hotels en appartementen** uit **onze selectie** via deze QR-code en **ontdek alle voordelen van boeken bij Time to Momo**

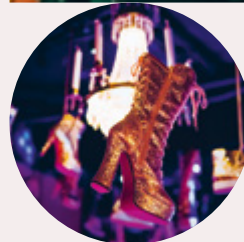
Top 10 Hotels

- 1 Shoppen in Norrmalm, 's avonds relaxen in Vasastan > **Scandic Go**
- 2 Funky art-decohotel, met heerlijke bedden > **Haymarket By Scandic**
- 3 Fris en stijlvol, met een levendige bar > **Scandic Grand Central**
- 4 Fijn en betaalbaar hostel, dicht bij het centrum > **Generator Stockholm**
- 5 Stijlvolle kamers en Belgische bieren verkrijgbaar in de bar > **Freys**
- 6 Bijzonder pand midden in het uitgaansgebied > **Hotel Kung Carl**
- 7 Supergezellig hotel vlak bij het station > **Downtown Camper By Scandic**
- 8 Klassiek hotel aan de chique Strandvägen > **Hotel Esplanade**
- 9 Klein stadshotel in Östermalm, inclusief ontbijt en diner > **Home Hotel Wellington**
- 10 Slapen op een schip met patrijspoorten, donker hout en uitzicht over de baai > **Malardrottingen**

Top 10 Restaurants

- 1 Op-en-top de moderne Zweedse keuken bij **Hantverket** > p. 69
- 2 Culinaire innovaties met Zweedse roots bij **Flor** > p. 105
- 3 Verse vis, schaal- en schelpdieren eet je bij **B.A.R.** > p. 130
- 4 Kies van het ultieme vegan buffet bij **Hermans** > p. 88
- 5 Noord-Zweedse gerechten met een twist bij **Knut** > p. 46
- 6 Een Aziatische topper is **Black Milk Gastro Bar** > p. 69
- 7 **Lilla Ego**: no-nonsens met excellent eten, reserveer! > p. 106
- 8 Lunchen tussen Stockholmers in **Östermalms Saluhall** > p. 76
- 9 Modern buurtrestaurant met fantastisch eten: **Animo** > p. 70
- 10 **Bisous** is een Östermalmse bistro met Parijse flair > p. 65

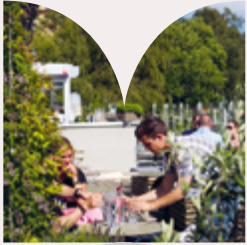

Top 10 Avondje uit

- 1 Meezingen met nostalgische liedjes bij **Golden Hits** > p. 54
- 2 Ga voor jazz en soul naar **Fasching** > Kungsgatan 63, Norrmalm
- 3 Cocktails met Scandinavische smaken bij **Röda Huset** > p. 49
- 4 Voor concerten of een nachtje swingen ga je naar **Södra teatern** > p. 97
- 5 Lekker dansen op boot **Patricia** > Kajplats 19, Södermälärstrand
- 6 Berlijnse vibes onder een brug bij **Under bron** > p. 138
- 7 Drankjes aan de bar bij speakeasy **Lucy's Flower Shop** > p. 77
- 8 **Slakthusområdet**: rauwe nachtclub in oude slachterijen > p. 139
- 9 Cocktails met uitzicht bij rooftopbar **Sus** > p. 50
- 10 Gezelligheid tot in de kleine uurtjes bij **Häktet** > p. 94

Top 10

Zondag

- 1 Ga uitgebreid brunchen bij **Greasy Spoon** > p. 106
- 2 Breng een bezoek aan het openluchtmuseum **Skansen** > p. 135
- 3 Bekijk foto's van Corbijn en Leibovitz in het **Fotografiska** > p. 78
- 4 **Djurgården** leent zich goed voor fietsen, wandelen en fika bij **Djurgårdsbrunn** > p. 130 + 137
- 5 Neem de bus naar de beeldentuin **Millesgården** > p. 142
- 6 Picknicken met uitzicht vanaf **Skinnarviksberget** > p. 94
- 7 Neem de boot naar een eiland in Stockholms **Skärgård** > p. 141
- 8 Suppen of kajacken via **Supkajak** op Riddarfjärden > p. 94
- 9 Wandel langs het water naar **Mariedals Trädgårdscafé** > p. 109
- 10 Van mei tot september: vintage shoppen op de markt in **Hornstull** > p. 138

Routebeschrijving 1 (circa 4,6 kilometer)

Neem op metrostation Gamla Stan uitgang Tegelbacken naar Fabrique 1. In Lilla Nygatan zit het Postmuseum 2. Loop terug naar het station, neem nu uitgang Riddarholmen en loop naar het noorden voor een duik 3. Ga links Södra Riddarholmshamnen in, loop langs het water 4 en ga na de toren rechtsaf de trap op, via Schering Rosenhanes gränd naar het plein 5 en de kerk 6. Steek via Riddarholmsbron het water over en volg Myntgatan. Je passeert Riddarhuset 7. Ga links de brug over voor Riksdagshuset 8. Loop aan de andere kant de poort uit, de brug over en meteen rechts langs het water. Pak de volgende brug (Norrbro) weer terug, ga aan de linkerkant de trap af 9. Loop richting het koninklijk paleis, de trap weer omhoog. Ga rechts langs het paleis, via Mynttorget naar Yttre Borggården 10 11. Aan Slottsbacken ligt Storkyrkan 12. Aan het begin van Källargränd staat een urinoir 13. Loop langs de obelisk en ga rechtsaf, achter de gele kerk langs naar Bollhustäppan 14. Verlaat het binnenplaatsje door het ijzeren hek en loop door het steegje Trädgårdstvägränd naar Köpmangatan. Ga rechtsaf 15. Ga terug Köpmangatan in richting Själagårdsgatan 16. Loop verder door Köpmangatan naar het bronzen beeld 17. Ga rechts naar beneden en vervolg de route via Österlånggatan om te shoppen 18 19. Verlaat Gamla Stan via Drakens gränd voor een fika aan het water 20, en loop weer terug. Loop Österlånggatan helemaal uit naar Järntorget. Het standbeeld van Evert Taube is het startpunt van de Ghost Walk 21. Loop door Västerlånggatan, langs de ingang van Mårten Trotsigs Gränd 22. Verderop kun je een koffietje nemen 23, drop 24 of een nieuwe tas 25 kopen. Liefhebbers van sci-fi-boeken 26 lopen door, anders bij Tyska brinken rechtsaf. Loop linksaf via Svartmangatan naar het plein. Bewonder bij de bakker op de hoek 27 het antieke plafond voor je Stortorget 28 op stapt. Hier is het Nobelmuseum 29. Ga links naast het rode pand met de trapgevel Kåkbrinken in. Op de kruising met Prästgatan zit aan je linkerhand een Viking-runensteen 30 ingemetseld. Loop naar beneden naar Västerlånggatan, sla rechtsaf 31. Ga door het poortje Gåsgränd in voor pizza 32. Loop via Gåstorget naar Stora Nygatan voor het toetje 33. Verderop kun je een wijntje doen 34, koop je strips 35, of ga je terug in de tijd 36. Of loop door naar Kornhamstorg voor Vietnamees streetfood 37 of Zweedse haring 38.

Route 1

Gamla Stan

Over de wijken

Gamla Stan ('oude stad') ligt grotendeels op het eiland **Stadsholmen**. Sinds de 10e eeuw beschermden inwoners hier de doorgang naar het binnenland. In 1252 werd de stad voor het eerst 'Stockholm' genoemd in een brief van Birger Jarl. De kleine houten huizen die er oorspronkelijk stonden, zijn in de 17e en 18e eeuw grotendeels vervangen door stenen gebouwen met mooie gevels en kleuren, maar de straatjes zijn nog steeds smal, kronkelend en voorzien van kasseien. Het oude Stockholm geldt als een van Europa's best bewaarde oude steden. De oudst bewaarde bezienswaardigheid is **Riddarholmskyrkan** uit 1292. Het prominent aanwezige **Kungliga Slottet** is gebouwd in de 18e eeuw.

Riddarholmen, officieel een eigen stadsdeel, is een fraai en rustig eilandje naast Stadsholmen. Je hebt er een mooi uitzicht op de wijk Kungsholmen en Stockholms bekendste gebouw: Stadshuset. Aan de noordkant van Gamla Stan, op het eilandje **Helgeandsholmen**, staat het Zweedse regeringsgebouw.

Dagelijks slenteren vele toeristen – Stockholmers zie je er weinig – door de sfeervolle steegjes van Gamla Stan. Vooral in de zomer is het in sommige straten met veel souvenirwinkels zoals **Västerlånggatan** erg druk. Gelukkig is er altijd een steegje of zijstraat waar het rustiger is, en zijn er genoeg leuke plekken voor een fika. Originele winkels en galeries met kunst en handwerk vind je bijvoorbeeld ook in **Österlånggatan** of **Köpmangatan**. In en rond de straten **Stora Nygatan** en **Lilla Nygatan** komen steeds weer nieuwe, leuke restaurants waardoor ook de Stockholmers zelf toch soms Gamla Stan graag bezoeken.

Handig!
Volg deze route ook via de **Time to Momo**-app zie p. 152

Haal alles uit jouw route

Voor wie: zeker doen als je voor het eerst in Stockholm bent en als je van historie houdt. 4 5 6 8 11 27 30 36

Beste tijd: kies een doordeweekse dag uit als je de grootste drukte wilt ontlopen. Wil je de wisseling van de wacht 11 bijwonen, bekijk dan goed vooraf de tijden, route en vertrekpunten, deze verschillen nogal eens. Vind je het te druk? Ga dan langs de route staan.

Fietsen: vanwege de drukte, de kleine straatjes en de kasseien kun je hier beter niet fietsen. Gamla Stan is niet groot, dus je kunt de wijk prima te voet af.

Goed te combineren met: route 2, 4 en 6.

Weinig tijd? Dit zijn de hoogtepunten: 6 8 10 22 28

Mijn notities voor route 1

Gamla Stan

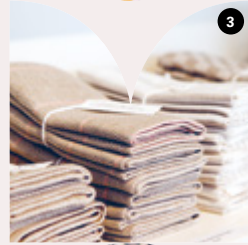
- 1 Fabrique
- 2 Postmuseum / Avi
- 3 Stadsstrand
- 4 Evert Taubes Terrass
- 5 Birger Jarls Torg
- 6 **Riddarholmskyrkan**
- 7 Riddarhuset
- 8 **Riksdagshuset**
- 9 Kerstin & Britt
- 10 **Kungliga Slottet**
- 11 Wisseling van de wacht
- 12 Storkyrkan
- 13 Urinoir
- 14 Järnpojke
- 15 Stadsmissionen
- 16 Under Kastanjen
- 17 Sankt Göran och draken
- 18 HildaHilda
- 19 Blå Gungan
- 20 Skeppsbro bageri
- 21 Historical Ghost Walk
- 22 **Mårten Trotzigs Gränd**
- 23 Caffellini
- 24 Lakritsroten
- 25 Nyström
- 26 Science Fiction Bokhandeln
- 27 Grilliska Huset
- 28 **Stortorget**
- 29 Nobelmuseet
- 30 Upplands runinskrifter 53
- 31 Iris Hantverk
- 32 Goose Alley
- 33 StikkiNikki
- 34 Cork Vinbar
- 35 Comics Heaven
- 36 Augustas Folksalong
- 37 Cong
- 38 Nystekt Strömning

Dit wil ik niet missen!

Top 10 Design

- 1 Scandinavische mode shoppen voor hem en haar bij **Asket** > p. 53
- 2 Bij **Norrgavel** vind je alles voor je scandi interieur > p. 74
- 3 Keramiek en andere mooie spullen sla je in bij **Manos** > p. 93
- 4 **Iris Hantverk** heeft handgemaakte borstels en interieuritems > p. 34
- 5 Van gadgets tot kookboeken, je haalt het bij **Designorget** > p. 50
- 6 Zeven kunstenaars werken vooral met (edel)metaal bij **Lod** > p. 115
- 7 Handgemaakte leren tassen uit Stockholm scoor je bij **Nyström** > p. 33
- 8 Ga voor truien, theedoeken en de bekende paardjes naar **Svensk Hemslojd** > p. 74
- 9 Mooi en functioneel opbergmateriaal van **Granit** > p. 50
- 10 Vintage designmeubels vind je bij **Modernity** > p. 70

- ## Legenda
- 📍 Bezienswaardigheden
 - 🍷 Eten & drinken
 - 🛍️ Shoppen
 - 🌟 Leuk om te doen
 - 🏠 Ook de moeite waard (p. 138)

Bezienswaardigheden

- **2** In het oudste postkantoor van Zweden vind je het **Postmuseum**. Hier leer je alles over de geschiedenis van postbezorging. Denk aan postkoetsen, de eerste auto's, kleding van de postbodes en de logistiek achter de bezorging. In het atrium zit restaurant **Avi**, ze hebben een prima lunchkaart en serveren daarnaast dagelijks een ander lunchgerecht.

(museum / historie / lunch) lilla nygatan 6, postmuseum.se, open di-vr 11.00-17.00, za-zo 10.00-16.00, entree 120 sek, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **4** Op veel plekken in de stad kun je de toren met de drie gouden kronen van Stadshuset zien, maar nergens zie je de toren beter dan vanaf het **Evert Taubes Terrass**. Evert Taube was een Zweedse kunstenaar en volkszanger die enorm populair was vanaf de jaren 30 tot zijn dood in 1976. Hier staat een standbeeld van hem. Vanwege de achtergrond kiezen televisiejournalisten deze plek vaak om verslag te doen van nieuws uit Stockholm.

(plein / beeldhouwwerk / toren) evert taubes terrass, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **5** **Birger Jarls Torg** is het centrale plein van Riddarholmen. Het is genoemd naar Birger Jarl, van wie men zegt dat hij in 1252 de stad Stockholm stichtte om Zweden te beschermen tegen aanvallen van buitenlandse vloeten. Jarl is een adellijke titel en betekent zoiets als graaf of hertog. Het beeld van Birger Jarl staat prominent midden op het plein. De meeste voormalige stadspaleizen aan dit plein zijn nu overheidsgebouwen, zo is hier nu de rechtbank gevestigd.

(plein / beeldhouwwerk / historie) birger jarls torg, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **6** De gietijzeren toren van **Riddarholmskyrkan** is een van de bepalende torens in Stockholms skyline. De kerk stamt uit de 13e eeuw, later zijn er delen aan toegevoegd. In de kerk worden van oudsher koningen begraven. In 1970 maakte de opa van de huidige koning een einde aan die traditie, hij wilde op een begraafplaats begraven worden.

(religie / toren) birger jarls torg 2, kungligaslotten.se/riddarholmskyrkan, open mei-sep dagelijks 10.00-17.00, entree 65 sek, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **7** In **Riddarhuset** ridderde de koning de Zweedse adel en waren er feesten en bijeenkomsten voor de edelen. Het is tussen 1641 en 1674 gebouwd in

barokstijl, naar ontwerpen van vier architecten. Sinds 1975 worden er geen ridders meer ‘geslagen’. De hedendaagse adel kan hier ruimtes huren voor feesten en trouwerijen.

historie riddarhusorget 10, riddarhuset.se, open ma-vr 11.00-12.00, entree 60 sek, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **8** Het eiland Helgeandsholmen wordt voor ongeveer de helft in beslag genomen door **Riksdagshuset**, waar het Zweedse parlement zetelt. Het parlamentsgebouw werd gebouwd tussen 1897 en 1905 naar een ontwerp van architect Aron Johansson. Het plein voor Riksdagshuset herken je wellicht van Greta Thunbergs *Fridays for Future*-demonstraties.

politiek/ plein riksgatan 3, riksdagen.se, zie website voor tijden rondleiding, entree gratis, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 t-centralen gamla stan

- **10** **Kungliga Slottet** is de residentie van de Zweedse koning Carl XVI Gustaf en koningin Silvia. Recepties, feesten en audiënties vinden hier plaats. Vanaf de 13e eeuw stond hier het slot Tre Kronor, dat brandde in 1697 af. De bouw van het huidige paleis duurde tot 1770, maar lag tijdens de Grote Noordse oorlog begin 1700 een aantal decennia stil. Het paleis telt meer dan zeshonderd

kamers, waarvan je een aantal kunt bezoeken. Ook vind je er diverse musea. De schatkamer is leuk om te bekijken.

paleis / museum slottsbacken 1, kungligaslotten.se, open zomer dagelijks 10.00-17.00, winter dagelijks 10.00-16.00, entree 220 sek, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **12** **Storkyrkan** is de dom van Stockholm uit 1279. De gevels en toren van de kerk zijn in de 18e eeuw omgebouwd naar barokstijl, omdat men het middel-eeuwse uiterlijk storend vond naast het barokke koninklijk slot. Huwelijken van leden van het Koninklijk Huis worden hier ingezegend.

religie / toren trångsund 1, svenskakyrkan.se, open jan-mei & sep-dec dagelijks 9.30-17.00, jun-aug dagelijks 9.00-18.00, entree 120 sek, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **13** Aan de Källargränd vind je een mooi versierd groen torentje. Dit is Stockholms oudste **urinoir**. Het stamt al uit 1890 en is nog steeds in gebruik. Dus, mannen met hoge nood: maak hier gerust even een pitstop.

historie källargränd 4, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **14** Het is even zoeken in de tuin van de Finska kyrkan naar **Järnpojke** (*IJzeren jongetje*): het beeldje is slechts 15 centimeter hoog. Kunstenaar Liss Eriksson noemde het beeldje eigenlijk *Jongetje dat naar de maan kijkt*. Daarmee verwees hij naar zichzelf, toen hij als kleine jongen niet kon slapen en naar de maan keek. In de winter krijgt het beeldje vaak een das om of een muts op en in de zomer een zonnehoed. Sommige mensen leggen muntjes aan zijn voeten.

beeldhouwwerk bollhustäppan, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **17** **Sankt Göran och draken** beeldt een Scandinavische sage uit. Ooit was de stad in de ban van een draak en voerden de inwoners hem elke dag een schaap. Toen de schapen op waren, brachten ze elke dag een kind. Op een dag trof dit lot de dochter van de koning. Toen zij op de draak wachtte, kwam ridder Göran voorbij. Hij doodde de draak en redde zo de prinses én de stad. Dit bronzen beeld is een replica; het houten origineel staat in de Storkyrkan.

beeldhouwwerk köpmantorget, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **29** Als je alles wilt weten over de uitvinder Alfred Nobel, Nobelprijzen, de prijsuitreiking, de winnaars en het werk dat ze deden, bezoek dan zeker

Nobelmuseet. Dit museum is gehuisvest in het voormalige beursgebouw van Stockholm uit 1776.

museum stortorget 2, börshuset, nobelprizemuseum.se, open ma-do & za 11.00-19.00, vr 11.00-21.00, zo 11.00-17.00, entree 150 sek, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **30** Ingemetseld in een gevel en beschermd door de loop van een kanon vind je de runenstein **Upplands runinskrifter 53**. Dit is de enige runenstein in het centrum die je kunt bekijken, in de omgeving van Stockholm zijn er veel meer te zien. De steen komt uit de provincie Uppland en stamt uit de periode van 1070 tot 1100. Op de steen zie je een draak of slangenmotief en de tekst *Torsten en Frögunn lieten de steen oprichten om hun zoon te herdenken*.
historie prästgatan 29, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

Eten & drinken

- **1** **Fabrique** vind je op meerdere plaatsen in de stad. Veel filialen zijn klein, maar hier op Gamla Stan heb je de meeste kans op een zitplaats om van je *kanelbulle* te genieten. Behalve kaneelbroodjes en andere fika hebben ze hier goede koffie en belegde zuurdesembroodjes. Alles komt uit de eigen bakkerij.
ontbijt / lunch / tussendoor lilla nygatan 12 (ingang schönfeldts gränd), +46 8208144, fabrique.se, open ma-vr 7.30-18.00, za-zo 9.00-17.00, prijs €, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan
- **9** Ga je aan de zijkant van de brug Norrbro met de trappen naar beneden, naar Strömparterren zoals dit plateau aan het water heet, dan kom je in een parkje. 's Zomers vind je er het terras van **Kerstin & Britt**. Je zit hier koel onder de kastanjeboom, met uitzicht op het operagebouw en het paleis. Als je geluk hebt, komt de parade militairen voorbij, op weg voor de wisseling van de wacht.
lunch / diner / terras strömparterren, norrbro 5, +46 708142656, kerstinochbritt.se, open dagelijks 11.00-laag bij mooi weer, prijs €, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 t-centralen
- **16** Aan een van de pleintjes van Gamla Stan vind je **Under Kastanjen** ('onder de kastanjeboom'). Tot 1728 stond op deze plek een gebouw, maar het stadsbestuur besloot dat hier voortaan geen bebouwing mocht staan, zodat de

paard-en-wagens van de brandweer zich door de straatjes konden bewegen. Ontbijt onder de boom of lunch met een salade, toast of soep van de dag. Voor 's avonds is er een à la carte menu met Franse en Zweedse gerechten.

(all-day / terras) kindstugatan 1, +46 8215004, underkastanjen.se, open ma-vr 8.00-23.00, za 9.00-23.00, zo 9.00-21.00, prijs €, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **20** Håkan, een van de mannen achter **Skeppsbro bageri**, is een meesterbakker die meerdere prijzen in de wacht heeft gesleept. De kaneelbroodjes en de andere broden van zijn hand zijn biologisch, gemaakt met zuurdesem en gebakken in een steenoven. Ga zitten op het terras en kijk uit over het water. **(tussendoor / terras)** tullhus 1, skeppsbron 21, +46 850389550, skeppsbrobageri.com, open dagelijks 7.00-18.00, prijs €, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **23** Wil je wat anders dan fika en *kanelbulle*, ga dan voor een koffie op z'n Italiaans. Bij **Caffellini** drink je je espresso staand aan de bar. Je kunt er ook een gevulde croissant halen of natuurlijk een *kaffelatte* meenemen. **(koffie / tussendoor / to go)** västerlånggatan 60, insta @caffellini, open ma-vr 8.00-16.00, za 10.00-17.00, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **27** Bij bakkerij **Grillska Huset**, waar de gouden krakeling aan de gevel hangt, vind je een van de mooiste beschilderde houten plafonds van Gamla Stan. Dit plafond stamt uit 1640. Vergelijkbare plafonds die bewaard zijn gebleven, zijn privé-eigendom. Als je er toch bent, bestel dan een fika. Is er geen zitplek? Ga dan een deur verder bij de *konditori* naar binnen. Hier kun je lunchen en er is een fijn dakterras aan de achterkant. **(all-day / rooftop)** stortorget 3, +46 858831649, grillskahuset.se, open bakkerij: ma-vr 7.30-18.00, konditori: ma 10.00-20.00, di-za 10.00-21.00, zo 11.00-20.00, prijs €, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

- **32** Vertaal je de straatnaam Gåsgränd naar het Engels, dan krijg je **Goose Alley**. Hier haal je een of meerdere pizzapunten. Aan het interieur lijkt weinig geld te zijn besteed, met tomatenblikjes als lampjes en met viltstift geschreven menu's, maar dat is juist de charme. En beter nog: alle aandacht gaat hier gewoon naar de pizza's. Die smaken uitstekend! **(lunch / diner)** gåsgränd 4, +46 700949043, goosealleypizza.club, open ma-do & zo 12.00-22.00, vr-za 11.00-23.00, prijs €, t-bana 13, 14, 17, 18, 19 gamla stan

